

GIMNAZIJA BELI MANASTIR
BELI MANASTIR, ŠKOLSKA 3

ETIČKI KODEKS
GIMNAZIJE BELI MANASTIR

Beli Manastir, studeni 2009.

Na temelju članka 58. i 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, 87./08.) i članka 47. i 58. Statuta Gimnazije Beli Manastir, Školski odbor na sjednici održanoj 08.12. 2009. donio je

ETIČKI KODEKS GIMNAZIJE BELI MANASTIR

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Etički kodeks sadržava moralna načela i načela profesionalne etike u skladu s kojima se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju ponašati svi radnici Gimnazije Beli Manastir, (u daljnjem tekstu: Škola). Ujedno mu je svrha i utjecaj na učenike u cilju prihvaćanja tih etičkih normi u budućem životu i radu.

Škola ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi zaposlenici mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje. Etičkim kodeksom učenici, roditelji, staratelji i ostali građani se upoznaju s ponašanjem koje imaju pravo očekivati od nastavnika i stručnih suradnika.

Škola nastoji zajamčiti i promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti u provedbi svojih temeljnih zadataka odgajanja i obrazovanja. U skladu s tim uvjerenjima od svih nastavnika i stručnih suradnika očekuje se lojalnost kako najvišim etičkim vrijednostima poštenja, pravednosti, vjerodostojnosti, odgovornosti, međusobnoga poštivanja tako i profesionalnim vrijednostima odgajanja i obrazovanja u najširem smislu.

II. TEMELJNA NAČELA

Članak 2.

- **Načelo poštivanja zakona i pravnih postupaka**

Od svih radnika očekuje se poštivanje zakona i pravnih propisa koji se tiču njihovih obveza. Škola ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje radnika sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza.

- **Načelo zaštite ljudskih prava, poštivanje integriteta i dostojanstva osobe**

Škola svakom radniku mora osigurati uživanje svih ljudskih prava te druga prava zajamčena Ustavom i propisima Republike Hrvatske. Svim radnicima treba priznati pravo i osigurati uvjete profesionalnoga razvoja i usavršavanja u skladu s osobnim mogućnostima te u mjeri u kojoj ne narušavaju to isto pravo druge osobe. Svi radnici imaju obveze i odgovornosti prema

drugima u smislu poštivanja dostojanstva svih osoba s kojima su u doticaju prigodom obavljanja poslova. Svim radnicima i učenicima Škole mora biti osigurano pravo na privatnost.

- **Načelo jednakosti i pravednosti**

Svi radnici trebaju se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način da su isključeni svaka diskriminacija, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Svim radnicima treba osigurati jednaka prava i uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja. Radnik ne smije osobne interese pretpostaviti objektivnom prosuđivanju i profesionalnom obavljanju poslova.

- **Načelo samostalnosti nastavnog i drugog stručnog rada**

Nastavniku i stručnom suradniku jamči se pravo autonomnog djelovanja u izvođenju nastave i drugom stručnom radu u skladu s propisima, nastavnim planom i programom, nacionalnim i školskim kurikulumom.

- **Načelo profesionalnog ponašanja**

Od svih radnika očekuje se da odgovorno i savjesno ispunjavaju svoje obveze prema učenicima, roditeljima, građanima i ostalim djelatnicima u Školi te da u svom djelovanju teže načelima objektivnosti, nepristranosti, ljubaznosti, dijaloga i toleranciji.

- **Načelo slobode mišljenja i izražavanja**

U svim područjima života i rada u Školi potiče se i podržava sloboda mišljenja i izražavanja.

- **Načelo zaštite okoliša**

U Školi se sve djelatnosti trebaju obavljati u skladu s međunarodnim i domaćim standardima za zaštitu okoliša .

III. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

Neprihvatljiva ponašanja zaposlenika

Članak 3.

U obavljanju poslova u Školi i ponašanjem na javnom mjestu radnik treba paziti da ne umanjí osobni ugled i povjerenje građana u djelatnost srednjeg odgoja i obrazovanja kao javne službe.

Kod obavljanja privatnih poslova radnik ne smije zloupotrebjavati položaj ili ovlaštenja koja ima u Školi.

- **Diskriminacija**

Nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu,

imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, dobi, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju, članstvu u građanskoj udruzi, obrazovanju i zdravstvenom stanju.

Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti pokazna stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, odnosno, osposobljenost i rezultati u obavljanju radnih zadataka.

- **Uznemiravanje**

U cilju poštivanja ljudskoga dostojanstva svakoga zaposlenika zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, dobi, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju, članstvu u građanskoj udruzi, obrazovanju i zdravstvenom stanju.

Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe. Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju i ponižavaju. Stanje intoksikacije alkoholom ili drugim sredstvima ne može se smatrati olakotnom okolnošću u slučajevima uznemiravanja jer i samo predstavlja ozbiljno kršenje Etičkoga kodeksa.

- **Spolno uznemiravanje**

Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje, a uključuje neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolnog karaktera, uključujući sugestije na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, zahtijevanje spolnih usluga.

- **Neobjektivnost i pristranost**

Svi zaposlenici trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u odgojno-obrazovnim, administrativnim i upravljačkim djelatnostima. Profesionalna kompetencija bilo kojega nastavnika i stručnog suradnika, odnosno svakog radnika Škole ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

Neprihvatljiva ponašanja učenika

Članak 4.

- **Međusobni odnos učenika**

U međusobnom odnosu učenici su dužni iskazivati međusobno poštovanje i izbjegavati neprihvatljive oblike ponašanja kao što su: diskriminacija temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu,

imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom statusu, invalidnosti, tjelesnom izgledu i zdravstvenom stanju. Nedopustivo je svako uznemiravanje po navedenim osnovama.

Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugom učeniku koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života tog učenika.

Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, fizički ili psihički te neverbalni i verbalni, uključujući i uznemiravanje putem elektronskih medija (Interneta, mobitela i sl.) kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju i ponižavaju.

• **Odnos učenika prema nastavnicima**

U odnosu prema nastavnicima i stručnim suradnicima te ostalim radnicima Škole učenici su dužni iskazivati poštovanje, a u nastavnom procesu ne smiju ni na koji način (verbalno ili neverbalno) povrijediti autoritet i dostojanstvo nastavnika.

IV. PROFESIONALNA PRAVA I ODGOVORNOSTI

Članak 5.

Odnos nastavnika i učenika

Nastavnik i stručni suradnik postupa jednako prema svim učenicima, bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi religije, etničke i nacionalne pripadnosti, rase, jezika, spola, spolne orijentacije, rodnog identiteta, imovinskog stanja, podrijetla, obiteljske situacije, dobi, invalidnosti, tjelesnog izgleda, političkog opredjeljenja, obrazovanja, zdravstvenog stanja ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Od nastavnika i stručnog suradnika se očekuje uvažavanje i prihvaćanje učenika s različitim sposobnostima i interesima te omogućavanje intelektualnog, emocionalnog i moralnog razvoja učenika.

Nastavnici i stručni suradnici ne smiju učenikova znanja i uratke koristiti za svoje osobne potrebe ili probitke. Informacije o učenicima su povjerljivog sadržaja i nastavnici i stručni suradnici trebaju obazrivo postupati s njima u cilju zaštite privatnosti učenika. Potrebno je osigurati tajnost onih podataka o učeniku kojih bi nekompetentna interpretacija učeniku mogla dodatno otežati umjesto riješiti situaciju.

Nastavnik i stručni suradnik u dijalogu s učenicima u nastavnom procesu mora poštivati principe nenasilne komunikacije.

Odnos nastavnika i roditelja, skrbnika i drugih građana

Članak 6.

U odnosu prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima radnik škole treba nastupati pristojno, susretljivo i profesionalno te imati suradničke i suodgovorne odnose, biti tolerantan i uvažavati stavove roditelja ili skrbnika, vodeći računa o dobrobiti djeteta. Potrebno je izvijestiti roditelje (skrbnike) o uspjehu učenika, njegovu ponašanju, aktivnostima i izostancima s nastave.

Radnici Škole ne smiju tražiti darove niti poticati darivanje, odnosno primanje i pružanje usluga, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji jasna pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost i ispunjavanje profesionalnih dužnosti.

Međusobni odnosi zaposlenika

Članak 7.

U međusobnim odnosima zaposlenici trebaju iskazivati uzajamno poštovanje, povjerenje, pristojnost, strpljenje i suradnju.

Zaposlenici trebaju redovito razmjenjivati informacije i mišljenja o radnim i stručnim pitanjima, informacije o pojedinom odjelu i pojedinom učeniku. Nastavnici i stručni suradnici usklađuju svoje odgojno-obrazovno djelovanje s ciljevima i interesima Škole te s radom ostalih sudionika u odgoju i obrazovanju. Zaposlenik treba poštovati položaj svojih kolega i s njima raditi u interesu što kvalitetnijeg obavljanja školske djelatnosti.

U okviru svoga položaja ravnatelj Škole treba poticati zaposlenike na kvalitetno i učinkovito obavljanje poslova, međusobno uvažavanje, poštivanje i suradnju te korektan odnos prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima.

Odnos prema profesiji

Članak 8.

Svaki radnik vlastitim primjerom potiče učenike na poštivanje kućnog reda Škole. Nastavnik i stručni suradnik mora kod učenika poticati odgovoran i ozbiljan pristup učenju, a u prenošenju znanja dužan je primjenjivati stručne, profesionalne i etičke standarde. Nastavnik i stručni suradnik mora pred učenicima i roditeljima čuvati svoje i dostojanstvo svojih kolega.

Nastavnik i stručni suradnik imaju obvezu sustavno raditi na svom profesionalnom razvoju, trajnim učenjem i upoznavanjem suvremenih spoznaja svoje struke u skladu sa svojim mogućnostima.

Sukob interesa

Članak 9.

Svi zaposlenici trebaju izbjegavati sukobe interesa. Sukob interesa mogu uzrokovati obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, bilo kakvi odnosi izvan posla i sl. Treba ustrajati na neovisnosti svih izvanškolskih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ne bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama nastavnika i stručnih suradnika u Školi.

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

Tajnost podataka

Članak 10.

Svi koji temeljem svoje pozicije u Školi raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Nije dopušteno otkrivanje povjerljivih podataka drugim nastavnicima i stručnim suradnicima kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

Javno nastupanje

Članak 11.

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima zaposlenici predstavljaju Školu osobito se očekuje postupanje u skladu s etičkim i profesionalnim standardima. Kod javnih nastupa u kojima predstavlja Školu, radnik može iznositi stavove Škole samo u skladu s dobivenim ovlastima i svojim stručnim znanjem.

Kod javnih nastupa u kojima ne predstavlja Školu, a koji su tematski povezani sa Školom, zaposlenik je dužan naglasiti da iznosi osobno gledište.

V. POŠTIVANJE ETIČKOGA KODEKSA

Članak 12.

Postupanje prema odredbama ovoga Etičkoga kodeksa obveza je svih neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u Školi.

VI. ETIČKO POVJERENSTVO

Članak 13.

Za praćenje primjene odredaba Etičkog kodeksa i ispunjavanja obveza iz njega u Školi se osniva Etičko povjerenstvo (u daljem tekstu: Povjerenstvo). Povjerenstvo donosi mišljenja o načelnim pitanjima kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Etičkog kodeksa.

Etičko povjerenstvo ima tri člana. Članovi Povjerenstva međusobno biraju predsjednika. Predsjednika i članove povjerenstva imenuje ravnatelj na temelju prethodne odluke Nastavničkog vijeća na vrijeme od 4 (četiri) godine.

Etičko povjerenstvo na kraju mandata dostavlja ravnatelju izvješće o svom radu.

Zahtjev za davanjem mišljenja

Članak 14.

Postupak pred Etičkim povjerenstvom Škole pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja ili ponašanja s načelima i pravilima Etičkog kodeksa. Zahtjev može podnijeti radnik, učenik, roditelj/ skrbnik i drugi građani koji smatraju da se postupilo u suprotnosti s odredbama etičkog kodeksa.

Zahtjev mora biti u pisanom obliku, obrazložen, argumentiran i potpisan od podnositelja. Mora sadržavati opis činjeničnog stanja i točno navedenu odredbu etičkog kodeksa koja je činjenjem ili propuštanjem povrijeđena.

Postupanje Povjerenstva

Članak 15.

U povodu zahtjeva za davanje mišljenja predsjednik Etičkog povjerenstva Škole saziva sastanak povjerenstva. U okviru postupka povjerenstvo je dužno provjeriti sve okolnosti važne za ocjenu slučaja. Povjerenstvo može od podnositelja zahtjeva zatražiti dodatne obavijesti i razjašnjenje nejasnoća. Ako se zahtjevom traži ispitivanje etičnosti ponašanja određenog radnika, tom se radniku mora omogućiti da se izjasni o navodima iznesenim protiv njega i da iznese svoje stavove i argumente.

Na sastanku povjerenstva članovi povjerenstva raspravljaju isključivo o pitanjima koja su predmet postupka, zauzimaju stajalište o sadržaju mišljenja koje će dati te određuju člana povjerenstva koji će sastaviti mišljenje u pisanom obliku. Sadržaj mišljenja određuje se većinom glasova.

Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje o sukladnosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkog kodeksa, povjerenstvo je dužno svoje mišljenje dati o sukladnosti s tim odredbama.

Postupak se ne može pokrenuti ukoliko je od povrede Kodeksa prošlo više od 12 mjeseci.

Mišljenje Etičkog povjerenstva

Članak 16.

Pritužbu, odnosno zahtjev podnositelja Povjerenstvo mora riješiti i svoje mišljenje u pisanom obliku dostaviti podnositelju i ravnatelju u roku od 30 dana od dana primitka pritužbe. Ako je Povjerenstvo zatražilo dodatna razjašnjenja i obavijesti, taj se rok računa od njihova primitka, no i tada mišljenje mora biti dano najkasnije u roku od 60 dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja kada u Školi nema aktivnosti.

Ako je povredom ovoga Kodeksa došlo do povrede zakona, u roku od 15 dana od dostave zaključka, ravnatelj o tome izvještava nadležno tijelo, a u slučaju kršenja drugog propisa ili općeg akta Škole, ravnatelj donosi odluku o daljnjem postupanju.

Mišljenje mora sadržavati slijedeće podatke:

- 1) opis zahtjeva i pitanja o kojima je Povjerenstvo raspravljalo
- 2) navode o načelima i pravilima Kodeksa koje je u povodu zahtjeva Povjerenstvo uzelo u obzir
- 3) stajalište povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu u skladu s Etičkim kodeksom ili nije
- 4) stajalište Povjerenstva o mjerama koje bi mogle doprinijeti da do takvih povreda Kodeksa u budućnosti ne dolazi.

Mišljenje dano u postupku uređenom Etičkim kodeksom djeluje svojim autoritetom i treba služiti tumačenju Kodeksa i promicanju etičkog ponašanja u Školi iako ne veže druga tijela.

VIII. JAVNOST ETIČKOG KODEKSA

Članak 17.

Sjednice Etičkog povjerenstva su javne. Zbog zaštite prava na privatnost ili drugih važnih razloga Povjerenstvo može, u mjeri u kojoj je to potrebno, isključiti javnost sa sjednice.

Mišljenje Povjerenstva također je javno. Povjerenstvo će odrediti način i mjesto njihova sustavnog objavljivanja. Zbog zaštite prava na privatnost prilikom objavljivanja

mišljenja moguće je izostaviti podatke o osobama koje se u njemu spominju (navesti eventualno samo inicijale).

Ovaj etički kodeks ističe se u zbornici Škole i objavljuje se na mrežnoj stranici Škole. Etički kodeks mora poznavati svaki učenik i svaki radnik Škole.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Etičko povjerenstvo imenovat će se na prvoj idućoj sjednici Nastavničkog vijeća koja će se održati nakon stupanja na snagu ovog Kodeksa.

X. STUPANJE NA SNAGU

Članak 19.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Škole.

KLASA: 003-06/09-01

URBROJ: 2100/21-09-04-35

U Belom Manastiru, 08.12.2009. godine

Predsjednica Školskog odbora:

Vlasta Kajtar, *prof.*

Ovaj Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 10.12.2009. godine.

Ravnatelj:
Veljko Frank, *prof.*

